СУ "ЙОРДАН ЙОВКОВ" с.РИБНОВО
община Гърмен, област Благоевград тел.0893 / 60 52 50
e-mail: info-103002@edu.mon.bg, http://www.sou-ribnovo.bg

Средно училище „Йордан Йовков“ село Рибново *община Гърмен, област Благоевград*

ул. Първа № 55, тел. 0893 60 52 50

Утвърдил: ……..
Директор: / Манчо Джуркин /

П Л А Н

за защита при бедствия на пребиващите в училището

приет на заседание на педагогически съвет № 7 на 08.09.2026г. и е утвърден със заповед на директора на училището

Планът за защита при бедствия на пребиващите в училището се разработва на основание чл. 36, ал. 1 от Закона за защита при бедствия.

В чл. 2 от закона бедствието е определено като „значително нарушаване на нормалното функциониране на обществото, предизвикано от природни явления и/или от човешка дейност и водещо до негативни последици за живота или здравето на населението, имуществото, икономиката и за околната среда, предотвратяването, овладяването и преодоляването на което надхвърля капацитета на системата за обслужване на обичайните дейности по защита на обществото“.

Основната цел на изготвянето на Плана е анализиране и оценка на рисковете за училището, набелязване на ефективни мерки, разпределение на задълженията между длъжностните лица, определяне на необходимите ресурси за реализиране на мерките, времето за готовност на лицата, ангажирани по настоящия план и начините за взаимодействие с органите на единната спасителна система.

РИСКОВЕ ЗА ОБЕКТА СЪГЛАСНО ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА ЗАЩИТА ПРИ БЕДСТВИЯ НА ПРЕБИВАЩИТЕ

Рисковете за училището могат да бъдат причинени от:

- Бедствия, предизвикани от природни явления – земетресения, наводнения, пожари, снежни бури, обледявания и бурни ветрове.
- Бедствия, вследствие на крупни промишлени аварии и пожари в обекти, работещи с ядрени, взривоопасни и пожароопасни материали, радиоактивни вещества, промишлени отровни вещества и токсични газове.
- Бедствия, вследствие на епидемии и пандемии по хората, животните и растенията.

МЕРКИТЕ ЗА ЗАЩИТА НА ПРЕБИВАВАЩИТЕ, РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА И ЛИЦА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ МЕРКИ

ДЕЙСТВИЯ ПРИ ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ

Действия на охранителя на училището:

- На телефон 112 незабавно съобщава за възникналото събитие, като посочва точното местонахождение на училището, размера на материални щети и човешки жертви, ако има такива.
- Информира директора на училището.
- Отваря всички възможни евакуационни изходи за изнасяне на учениците и служителите.
- Спира електрозахранването и водоснабдяването в сградата с оглед намаляване на вторични щети.
- Оказва съдействие за извършване на евакуация на намиращите се в сградата, като се стреми да въвежда ред и недопускане на паника.
- Оказва незабавна помощ на пострадалите.
- Установява местата, където има затрупани хора, като ги обозначава с оглед организиране на тяхното спасяване.
- Създава организация за недопускане на хора в сградата на училището.
- При пристигането на спасителните екипи, оказва необходимото съдействие и изпълнява техните указания.

Действие на щаба на училището при земетресение в работно време

- След преминаване на първите трусове щабът на училището предприема следните действия:
- Събира се в подходящо помещение или в района на училището и се разпределят задачите между различните членове.
- След получаване на първоначална информация, ръководителят на щаба информира директора на училището за предполагаемите щети и наличието на пострадали ученици и служители.
- Участва в издирване и изваждане на пострадали под развалини (извеждане на пострадали от трудно проходими, опасни и недостъпни места, осигуряване на въздух на затрупани хора, осветяване зоната за извършване на спасителни дейности).
- Организира оказването на първа помощ на място на пострадали и транспортирането им в най-близките лечебни заведения.
- Осигурява обществения ред в района на училището, насочва движението на автомобилите на Бърза помощ и специализираните служби влизащи в района на училището.
- Изключва се електрическия ток на възли или агрегати, които могат да представляват допълнителна опасност за учениците и служителите, които не са успели да се евакуират от сградата и се намират в затрупани участъци.
- Създава се организация за прекратяване достъпа на външни лица в района на обекта и се пропускат само медицинските екипи, специализираните екипи от ГД „Пожарна безопасност и защита на населението” – МВР.
- Организират установяването на всички ученици и служители, намиращи се към момента на земетресението в сградата на училището и всички външни лица, които са я посетили за деня.
- След ликвидиране на последствията от земетресението, щабът, под ръководството на директора, взема решение за възстановяване на нормалния ритъм на обучение.

Действия на учениците и служителите

При усещане на първия трус

- Не напускат сградата на училището, ако не биха могли да излязат на открито за около 10 секунди.
- Заемат най-безопасното място в сградата – под рамката на вратата, близо до вътрешна стена, колона, под стабилна маса, където не могат да бъдат засегнати от падащи предмети.
- След преминаването на първия трус вземат личните си вещи, и напускат сградата до сборния евакуационен пункт.
- Евакуирането става без паника, използват се само стълбищата; спазва се плана за евакуация, за да не се допусне кръстосване на потоците.
- В рамките на своите възможности извършват действия за ограничаване на вредните последици от земетресението като спират водата и електрическия ток.
- При възможност гасят малки пожари, за да предотвратят по-големи щети.
- Стремят се да запазят спокойствие и хладнокръвие.
- Работникът по поддръжката изключва електрозахранването и водната инсталация.
- При възможност съдействат на специализираните екипи за оказване на помощ на пострадалите;
- Изпълняват разпореждането на служителите от основните съставни части на единната спасителна система за преодоляване и намаляване на последиците от земетресението.
- След напускане на сградата да не се застава на разстояние, по-малко от височината ѝ.
- В извънработно време, след явяване в сградата на училището, служителите изпълняват дейности по указания на специализираните екипи.
- Разпределение на задълженията и лицата за изпълнение на предвидените мерки.

ДЕЙСТВИЯ ПРИ ПОЖАР

Основен принцип за действие при възникване на пожар е предотвратяване на човешки жертви, спасяване материални ценности и имущество.

Действие на служителя от охраната

- На телефон 112 незабавно съобщава за възникналото събитие, като посочва точното местонахождение, естеството, количеството и вида на горящите материали, евентуално наличие на пострадали.
- Информира директора на училището и ръководителя на щаба.
- Оповестява присъстващите в сградата на училището ученици, служители и външни посетители за пожара и организира незабавната им евакуация.
- Съдейства в провеждането на евакуацията (напускането) на хората от заеманите помещения от сградата на училището.
- Отваря всички възможни изходи, като организира контрола над тях.
- Без да поема излишен личен риск се опитва да загаси пожара с пожарогасител или с подръчни средства. Предприема действия по гасенето или ограничаването на пожара с наличните уреди за пожарогасене.
- Спира гасенето на пожара ако забележи, че той се разпространява към горната част на помещението или в посока на изхода и незабавно напуска горящото помещение.
- Затворя прозорците и вратите на помещенията преди да ги напусне, за да намали притока на кислород и по този начин да намали скоростта на горене.

- Извършва и подпомага действия по спасяване и евакуация на застрашените ученици, служители и външни посетители в сградата на училището.
- Прекратява достъпа на хора и МПС в района на училището и се осигурява пътя на специализираните автомобили към мястото на пожара.
- Посреща служителите от ГД "Пожарна безопасност и защита на населението" – МВР, информира ги за обстоятелствата по пожарогасенето и евакуацията и оказва пълно съдейства в по-нататъшните им действия.
- Предприема мерки за недопускане на лица извън органите на реда и служители, определени от директора, в сградата на училището след загасяване на пожара.
- Оказва помощ на пострадалите и подпомага действията на полицията по установяване самоличността им.

Действие на щаба на училището при пожар възникнал в работно време

- Без да се поема излишен риск, се създава организация за потушаване на пожара с пожарогасител или с подръчни средства. Предприема действия по гасенето или ограничаването на пожара с наличните уреди за пожарогасене.
- Организира незабавната евакуация на учениците и служителите като се осигуряват всички възможни изходи.
- Организира издирването и изваждане на пострадали под евентуални развалини (извеждане на пострадали от трудно проходими, опасни и недостъпни места, осигуряване на въздух на затрупани хора, осветяване зоната за извършване на спасителни дейности).
- Организира оказването на първа помощ на място на пострадали и транспортирането им в най-близките лечебни заведения.
- При отравяне с въглероден оксид (CO) пострадалите се изнасят на чист въздух, разхлабват се дрехите им и се оставят в покой. На пострадалите се дава топло мляко, минерална вода, разтвор на сода бикарбонат и се транспортират до болнично заведение.
- След получаване на първоначална информация за размера на материалните щети, предизвикани от пожара и предполагаемия брой на пострадалите, председателят на щаба информира директора на училището.
- Създава организация за прекратяване достъпа на външни лица в района на обекта и се пропускат само ГД „Пожарна безопасност и защита на населението” – МВР и специализираните медицинските екипи.
- Организира установяването на всички ученици и служители, намиращи се към момента на пожара в сградата на училището и всички външни лица, които са я посетили за деня.
- Създава организация за опазване на училищната документация, намираща се в сградата на училището, като при необходимост създава организация за евакуирането им, ако не съществува опасност да пострадат хора.
- Организира възстановяване от последиците на пожара и създаване на условия за нормалното функциониране на училището.

Действия на служителите от училището

При възникване на пожар в помещението, в което се намират служители, предприемат следните действия:

- На тел. 112 отчетливо и бавно информират за възникналия пожар, за наличието на пострадали или застрашени хора и посочват адреса (град, квартал, улица, №, близка пряка).
- Информират щаба и изпълняват неговите разпореждания.
- Ако има ранени хора, се предприемат мерки за евакуирането им.
- Спират гасенето на пожара с подръчни средства, ако забележат, че той се разпространява към горната част на помещението или в посока на изхода и незабавно бягат навън.
- Ако се запали част от облеклото им, събличат бързо горящата дреха, ако това е невъзможно – гасенето се извършва чрез обвиване с друга дреха или одеяло или като се търкалят на пода.
- Затворят прозорците и вратите на помещенията преди да ги напуснат.
- Евакуират се бързо навън без да мислят за ценности и пари. Не се връщат обратно.

Учениците и служителите, при получаване на информация за възникнал пожар в помещение извън обитаваното от тях, предприемат следните действия:

- Евакуират се без паника, като се избягва ползването на асансьор/и. Стремят се да запазят спокойствие и хладнокръвие.
- Вземат личните си вещи.
- Затворят прозорците и вратите на помещенията преди да ги напуснат, за да могат да прекратят достъпа на въздух и намалят разпространението на пожара.
- В рамките на своите възможности извършват действия за ограничаване на вредните последици от пожара като спират електрическия ток.
- При възможност, без да поемат излишен личен риск, гасят малки пожари, за да предотвратят по-големи щети.
- Следват евакуационните знаци и напускат помещенията без да изместват и блъскат останалите хора.
- За излизане от помещенията използват евакуационните пътища и изходи. Не скачат от височини.
- Не се връщат обратно в сградата, ако са забравили нещо.
- Ако при евакуацията евакуационните пътища са задимени, започват да се движите възможно най-ниско, защото там температурата е по-ниска и видимостта е по-добра.
- При невъзможност да напуснат сградата училището в следствие на дим или висока температура, се скриват в тоалетна или баня, затворят вратата, поставят мокри кърпи или други подръчни средства под вратата и изчакат служителите от пожарната.
- При възможност съдействат на специализираните екипи за оказване на помощ на пострадалите.
- Изпълняват разпореждането на служителите на ГДПБЗН – МВР, отговарящи за преодоляване и намаляване на последиците от пожара.
- След пребиваване в района на пожара служителите преминават през медицински преглед.
- В извънработно време, след явяване в сградата на училището, служителите изпълняват дейности по указания на специализираните екипи.

ДЕЙСТВИЯ ПРИ НАВОДНЕНИЕ

Действия на охраната

- Оповестява за опасността чрез подаване на сигнал със звънеца.

Действия на щабът за изпълнение на плана за защита при бедствия

- Организира дежурство с цел наблюдение територията училището за установяване началото на наводнението.
- Осигурява изпълнението на всички решения, взети от Общинския щаб за изпълнение на плана за защита при бедствия, отнасящи се до училището.
- Спира електрозахранването на застрашените етажи и части от сградата.
- Организира изнасянето/ преместване на ценно имущество и документи от помещенията, в които има опасност от наводнение.
- Организира временно прекратяване на работата в помещения и участъци, застрашени от наводнение.
- Уточняват се маршрутите и местата за настаняване до преминаване на опасността.
- При възможност се изготвят диги от чували с пясък на застрашените участъци.

След възникване на наводнение:

Щабът за изпълнение на плана за защита при бедствия се събира и изпълнява следните задачи:

- Оповестява личния състав.
- Прекратява учебния процес.
- Прави проверка на изведените хора. Ако има липсващи, организира издирването им в сградите.
- Организира своевременно извеждане на учениците и служителите на безопасно място и се дават указания за тяхното поведение съобразно конкретната обстановка. Евакуирането става във високи участъци в района.
- Оказва долекарска помощ на пострадали.
- След преминаване на наводнението участва в отводняването и възстановяването на нормалното функциониране на училището.

ЗАЩИТНИ МЕРКИ ПРИ АВАРИЯ В АЕЦ ИЛИ ТРАНСГРАНИЧЕН ПРЕНОС НА РАДИОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА

Информацията за възникнала радиационна авария се получава **само** от компетентните органи.

Под ръководството на щаба за изпълнение на плана при бедствия се извършват следните подготвителни мероприятия:

- Инструктират се учениците и служителите за поведението при радиационна авария.
- Извършва се херметизация на врати, прозорци, отдушници с цел недопускане навлизане на радиоактивни вещества в помещенията. Подготвят се помещения които могат да се използват като противорадиационни укрития (приземни и подземни етажи; с малка площ на прозорците).
- Ограничава се престоя на открито, както и всички дейности, изискващи събирането на много хора на едно и също място;
- Всички ученици и служители се осигуряват и имат готовност за използване на противогази или памучно-марлени превръзки, респиратори, дрехи с цип;

Дейности при настъпване на радиоактивно замърсяване

- Сигнал за замърсяване се получава от националната система за оповестяване и съобщения на компетентните органи.
- Незабавно се поставят подготвените индивидуални средства за защита.
- Преустановява се престоя на открито. При необходимост от дейности на открито се провеждат само наложителните за кратко време.
- Извършва се измиване на двора на училището с вода с цел да не се вдига прах.
- Вътрешни помещения се измиват с вода и миещи препарати.
- В училището се предлагат само бутилирана вода и консервирани храни.
- В сградите и помещенията се влиза след почистване (изтупване) на горните дрехи.
- Вода от водопроводната мрежа се използва само ако има разрешение от компетентните органи.
- Ежедневно с личния състав се провежда инструктаж за поведение в условия на радиоактивно замърсяване и се контролира спазването на предвидените мерки.
- Възможно е прекратяване на занятията по решение на Областния щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия.

ДЕЙСТВИЯ ПРИ ХИМИЧЕСКО ИЛИ БАКТЕРИОЛОГИЧЕСКО ЗАМЪРСЯВАНЕ

Действие на служителя от охраната

- При получаване на информация чрез съобщения и сигнали от националната система за ранно предупреждение и оповестяване за възникнало химическо или бактериологическо замърсяване, незабавно информира директора на училище и щаба.
- Незабавно затваря и уплътнява прозорците, вратите и отдушниците на помещенията, които се намират в непосредствена близост до дежурната стая, като използва мокри одеяла, завеси и др., в случай че замърсяването е от външен източник.
- Помага на пострадалите като ги извежда на чист въздух.
- При указания участва в евакуацията на намиращите се в обекта хора.
- След пристигането на специализираните екип оказва съдействие и изпълнява указанията им.

Действие на щаба на училището

- При получаване на сигнал за възникнало химическо и бактериологическо замърсяване, щаба на училището за действие при бедствия се събира незабавно в кабинета на директора;
- Оповестява незабавно служителите за възникналата опасност.
- Включва в оказването на първа помощ членовете на Български младежки червен кръст от училището (ако в училището има такива).
- Организира незабавното раздаване на лични предпазни средства и извършва инструктаж за правилното им използване при необходимост.
- Създава организация за осигуряване на намокрени памучно-марлени превръзки, кърпи, хавлии или други подръчни материали на учениците и служителите.
- Създава организация за затварянето и уплътняването на всички прозорци, врати и отдушници на сградата на училището, като се използват мокри одеяла, завеси и др.
- Организира помощ за пострадалите от заразяването, като тежко пострадалите се транспортират към специализирани болнични заведения.

- Организира предоставянето на топло мляко и минерална вода на пострадалите от заразяването.
- След подаване на сигнал за преминалата опасност организират проветряване на помещенията и избърсването на мебелите, пода и стените с влажни кърпи.

Дейности на служителите от училището

- Незабавно затварят и уплътняват прозорците, вратите и отдушниците на помещенията, в които се намират, като използват мокри одеяла, завеси и др.
- Получават лични предпазни средства и ги ползват при подадена команда от щаба на училището.
- При липса на специализирани предпазни средства, използват намокрени памучно-марлени превръзки, кърпи, хавлии или други подръчни материали.
- При възможност се изнасят към горните или долните етажи на училището, в зависимост от вида на замърсяването.
- Вземат личните си вещи.
- Помагат на пострадалите ученици и служители.
- При указания от щаба на училището за действие при бедствие се евакуират.
- Следват се инструкциите, дадени от щаба.
- Изпълняват инструкции от пристигналите специализирани екипи.
- При подаване на сигнал за отминала опасност от заразяване махат и проветряват дрехите си, преди да са свалили защитните средства на дихателните органи. Промиват устата и очите си, измиват тялото си с вода и сапун и обличат чисти дрехи при възможност.
- Проветряват работните си помещенията и избърсват мебелите, пода и стените с влажна кърпа и се подготвят за възстановяване на нормалния ритъм на работа.

МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА ПРИ СНЕЖНИ БУРИ, ПОЛЕДИЦИ И ОБЛЕДЯВАНИЯ

- При силни снежни бури и ниски температури се прекратява престоя на открито. При необходимост от продължаването на дейностите на открито в района на училището, се организира посменен режим, като се осигуряват почивка и топли напитки.
- Осигурява се почистването на двора училището и опесъчаването на пътеките и тротоарите в района на училището.
- Организира се прибиране на учениците на закрито.

Щабът за изпълнение на плана при бедствия:

- Организира транспортирането на пътуващите ученици и служители до местоживеенето им.
- При невъзможност за придвижване до местоживеенето, организира настаняването на децата и личния състав в подходящи условия и изхранването им до осигуряване на възможността за завръщането им по домовете.
- При необходимост се осигурява първа и лекарска помощ.
- Изпълнява решенията на общинския щаб за изпълнение на плана за защита при бедствия.

РЕСУРСИ, НЕОБХОДИМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ МЕРКИ

За изпълнение на предвидените защитни мерки се използва наличната техника и имущество според ситуацията, както и осигурени средства за индивидуална защита, пожарогасители в учебните стаи, общите помещения и коридорите. Ползва ресурсите на училището за овладяване на бедствието и за минимизиране на последствията за учениците и персонала.

ВРЕМЕ ЗА ГОТОВНОСТ ЗА РЕАГИРАНЕ НА ЛИЦАТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ МЕРКИ

- Оповестяване на щаба се извършва от 3 до 5 мин.
- Щабът за изпълнение на плана за защита при бедствия се привежда в готовност в работно време до 15 мин., в извънработно време – до 1 час.
- Щабът се събира на определеното място – дирекцията на училището, анализира обстановката, предприема действия в зависимост от конкретната обстановка.

Набелязват се:

- Мероприятията за незабавно изпълнение;
- Редът за действия;
- Задачите, които ще се изпълняват от отделните членове на щаба;
- Редът за обмен на информация;
- Съставът и задачите на органите и групите за взаимодействие и връзката с тях.

НАЧИНА НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ОСНОВНИТЕ СЪСТАВНИ ЧАСТИ НА ЕДИННАТА СПАСИТЕЛНА СИСТЕМА

Взаимодействието с основните съставни части на единната спасителна система се осъществява от председателя на щаба за изпълнение на плана за защита при бедствия или определено от него лице. Координацията се осъществява в зависимост от време на възникване на бедствието, както и от място и конкретната задача.

На пристигналите екипи се оказва логистична помощ и помощ със специалисти (при наличие на такива) и наличната техника.

Ред за оповестяване

Председателят на щаба/ директорът на училището информира за възникнали бедствия органите на единната спасителна система на единния европейски номер за спешни повиквания **112.**

Предоставя се информация, която съдържа:

- обстоятелствата по възникването на бедствието/ аварията;
- опасни вещества отделени в следствие на бедствието/ аварията;
- засегнати участъци и места, в които се предполага, че има неевакуирани хора;
- предприетите действия от служители на училището до момента.